



**وعدۀ افزایش تولید خودرو توسط وزیر صمت**

وزیر صنعت، معدن و تجارت در توثیتی نوشت: سال آینده تولید خودرو به قدری زیاد خواهد شد که دیگر نیازی به فرقه‌کشی نیست. سیدرضا فاطمی‌امین افزود: برنامه دقیقی مبتنی بر ۹ طرح در صنعت خودرو طراحی شده و بتدریج به سمتی خواهیم رفت که قیمت‌ها کاهش یابد و این مهم تا پایان سال محقق خواهد شد.

گزارش «وطن امروز» از وضعیت هشدار آمیز اقتصاد ترکیه

# خانه‌ای روی آب

**افزایش تورم و بدهی خارجی در کنار کاهش ۳۸ درصدی ارزش لیر در یک سال اخیر، اقتصاد ترکیه را در آستانه بحران قرار داده است**



**گروه اقتصادی:** بررسی شاخص‌های اقتصادی ترکیه حاکی از یک بحران اقتصادی قریبالوقوع در این کشور است؛ بحرانی که شروع شده و تکانه‌های اولیه آن باعث کاهش ۳۸ درصدی ارزش لیر در برابر دلار طی یک سال اخیر شده است.

به گزارش «وطن‌امروز» شرایط اقتصادی ترکیه خوب نیست و هر روز بحرانی جدید در این کشور پدیدار می‌شود. کاهش ارزش لیر در یک دهه گذشته را می‌توان یکی از اصلی‌ترین بحران‌های اقتصادی این کشور دانست؛ به طوری که ارزش هر لیر ترکیه در مقایسه با دلار بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۱ بیش از ۵۰۰ درصد کاهش یافته است.

این در حالی است که در سال‌های اخیر ترکیه با جذب سرمایه‌های خرد در صنعت مسکن به دنبال احیای اقتصاد نیمه‌جان خود بود و بهانه جذب سرمایه شهروندانی از کشورهایی مانند ایران، عراق و افغانستان حفظ ارزش دارایی آنها بوده است.

مجتبی یوسفی، نماینده اهواز و عضو هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی چند روز پیش در توثیتی نوشت: «پس از نقش ایران در عدم سقوط دولت اردوغان در کودتا، این بار ایرانیان با خرید ملک، ترکیه را از ورشکستگی نجات دادند. از ۹۷ تا ۹۹ معادل ۷ میلیارد دلار ارز برای خرید ملک در ترکیه از کشور خارج شده است. هزینه گساختی‌های اخیر را برخی ایرانیان پرداخت کرده‌اند.» آمار ی تکان دهنده که نشان از اقبال ایرانیان برای سرمایه‌گذاری در ترکیه دارد.

همچنین بر اساس جدیدترین داده‌های ارائه شده توسط مرکز آمار ترکیه که به ماه اگوست ۲۰۲۱ بازمی‌گردد، شهروندان ایرانی با خرید ۹۱۱ خانه در این کشور رتبه اول خارجی‌ها در خرید مسکن را در این کشور دارند. در همین بازه زمانی شهروندان عراقی و روسی به ترتیب با خرید ۹۰۰ و ۴۵۱ خانه رتبه‌های بعدی را به خود اختصاص دادند.

حدود ۲ سال پیش دولت ترکیه برای جذب سرمایه‌های خارجی و خروج از رکود، قوانین شهروندی این کشور برای اتباع خارجی را تغییر داد که در پی آن کسب شهروندی این کشور با خرید خانه آسان تر شد.

پیش از تغییر این قوانین متقاضیان کسب شهروندی ترکیه باید خانه‌هایی به ارزش حداقل یک میلیون دلار می‌خریدند که بر اساس قوانین جدید این رقم به یک‌چهارم یعنی ۲۵۰ هزار دلار کاهش یافته است.

■ **پمپ بنزین‌های ترکیه برای قیمت ۲ رقیمی بنزین آماده می‌شوند**

بالا رفتن تورم و قیمت جهانی انرژی و همچنین پایین آمدن ارزش پول ترکیه، قیمت سوخت در این کشور را به محدوده ۲ رقیمی نزدیک و پمپ‌بنزین‌ها را ملزم به به‌روزرسانی کرده است. به نقل از لوبل‌پرایس، افزایش قیمت انرژی در ترکیه و کاهش ارزش پول این کشور باعث شده توزیع‌کنندگان سوخت در فکر آماده‌سازی پمپ‌بنزین‌ها برای قیمت ۲ رقیمی بنزین باشند.

ترکیه برای تامین نیاز خود به انرژی وابسته به واردات است. افزایش اخیر قیمت انرژی، قیمت سوخت در این کشور را بالا برده و به محدوده ۲ رقیمی نزدیک کرده است.

کاهش ارزش لیر ترکیه در برابر دلار آمریکا هم قیمت‌ها را بیش از پیش بالا برده و حالا پمپ‌بنزین‌های این کشور باید فکری به حال نشان دادن قیمت ۲ رقیمی بنزین کنند.

شرکت رویال داچ‌شل که بیش از ۱۱۰۰ پمپ بنزین در ترکیه دارد، در حال بررسی به‌روزرسانی آنهاست و شرکت‌های کوک و بریتیش پترولیوم هم برای به‌روزرسانی پمپ‌بنزین‌های خود آماده می‌شوند. شرکت بریتیش پترولیوم که بیش از ۷۵۰ پمپ‌بنزین در ترکیه دارد، اعلام کرده طی ۲ هفته همه آنها را به‌روزرسانی خواهد کرد.

دلیل لزوم به‌روزرسانی هزاران پمپ‌بنزین در ترکیه این است که ارزش پول این کشور روز جمعه به دنبال کاهش نرخ بهره توسط بانک مرکزی تحت فشار رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، بسیار پایین آمد.

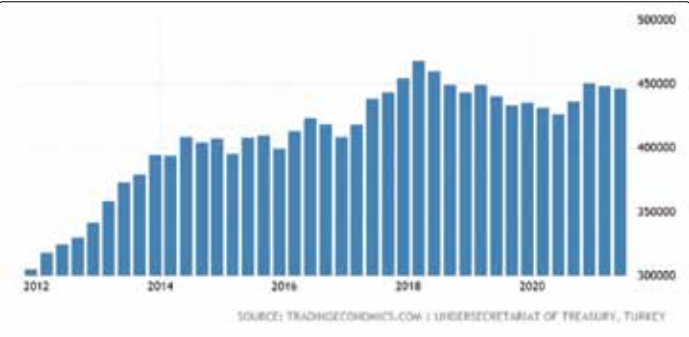
بانک مرکزی ترکیه به رغم افزایش تورم، برای دومین بار در

۲ ماه گذشته نرخ بهره را پایین آورده است. این بانک اولین بار در سپتامبر نرخ بهره را ۱۰۰ واحد پایین آورد و حالا هم ۳۰۰ واحد آن را کاهش داده است. این اقدام بانک مرکزی ترکیه برخلاف روند سایر بانک‌های مرکزی جهان است که سیاست پولی متفاوتی را اتخاذ کرده‌اند.

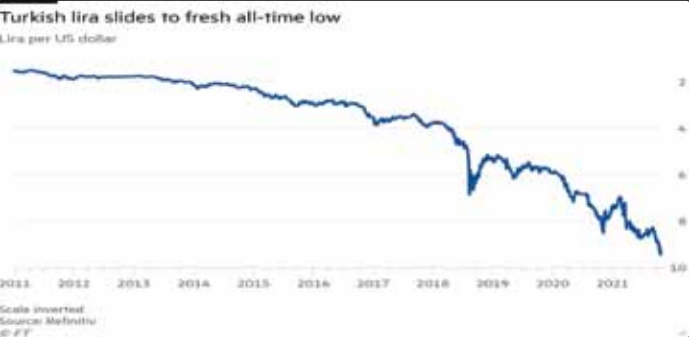
لیر ترکیه از ابتدای سال جاری میلادی تا حالا ۲۳ درصد کاهش ارزش داشته و تورم را ۲۰ درصد بالا برده است.

■ **بدهی ناخالص خارجی ترکیه به ۴۵۰ میلیارد دلار در پایان سال ۲۰۲۰ رسید**

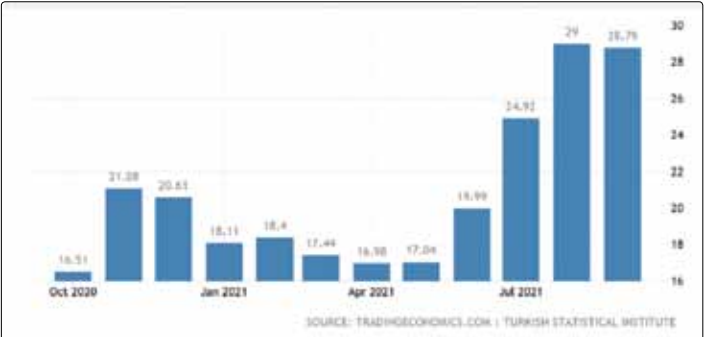
طبق آخرین گزارش‌های وزارت خزانه‌داری و دارایی ترکیه بدهی ناخالص خارجی ترکیه تا پایان سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۴۵۰



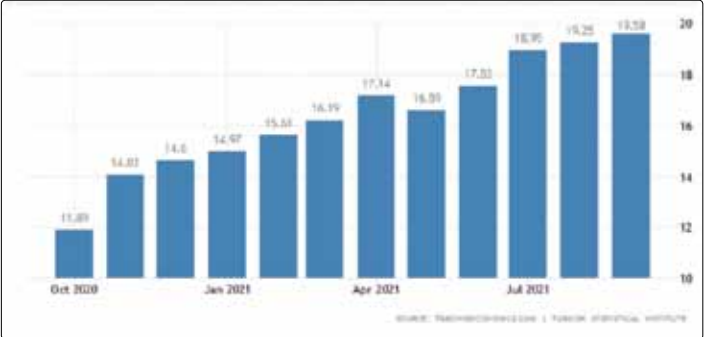
**افزایش بدهی خارجی ترکیه به حدود ۴۵۰ میلیارد دلار طی یک دهه اخیر رسیده است**
(منبع:خزانه‌داری ترکیه)



**طرف ۱۰ سال اخیر ارزش لیر ترکیه نسبت به دلار بیش از ۵۰ درصد کاهش یافته است**



**تورم اقلام خوراکی در ترکیه در آستانه رکورد تاریخی ۳۰ درصد قرار گرفته است**
(منبع:موسسه آمار ترکیه)



**روند صعودی تورم ترکیه شروع شد و در یک روند فزاینده به حدود ۲۰ درصد رسیده است**
(منبع:موسسه آمار ترکیه)

میلیارد لیر ترکیه (۱۳۰/۲ میلیارد دلار) رسیده است.

■ **رکوردزنی‌های تورم**

تورم قیمت مصرف‌کننده ترکیه در سپتامبر ۲۰۲۱ (۱۹/۵۸ درصد (نسبت به مدت مشابه سال قبل) رسید که بالاترین نرخ تورم اقلام خوراکی از مارس ۲۰۱۹ و بالاتر از نرخ سیاستی بانک مرکزی (۱۸ درصد) به دلیل ضعف لیر است. فشار صعودی اصلی تورم بر مواد غذایی و نوشیدنی‌های غیرالکلی (۲۸۷۹ درصد در تورم قابل ۲۹ درصد در ژوئیه)، حمل‌ونقل (۲۰/۲۱ درصد در مقابل ۲۱۷/۶ درصد)، مسکن و آب و برق (۲۰/۹۷ درصد در مقابل ۱۹/۳۰ درصد) و اثاثیه و تجهیزات خانگی (۲۲/۲۷ درصد) بوده است.

میلیارد دلار بوده است. این وزارتخانه در بیانیه‌ای اعلام کرده است نسبت سهام به تولید ناخالص داخلی این کشور در پایان سال گذشته ۶۲/۸ درصد بوده است. بدهی خارجی خالص ترکیه تا دسامبر ۲۰۲۰ بالغ بر ۲۶۸/۹ میلیارد دلار بوده است که حدود ۲۷/۵ درصد از تولید ناخالص داخلی است. در همین حال، میزان بدهی خارجی تضمین شده توسط خزانه‌داری در همان دوره به ۱۴/۸ میلیارد دلار رسیده است. داده‌ها نشان می‌دهد بدهی دولت از سوی اتحادیه عمومی این کشور نزدیک به ۲ تریلیون لیر ترکیه (۲۶۸ میلیارد دلار) یا ۳۹/۵ درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۲۰۲۰ بوده است. میزان بدهی خالص عمومی در همان دوره به ۹۶/۶

**بانک مرکزی مقصد پانزدهمین نامه رئیس کل دیوان محاسبات بود**

## اهتمام به تسهیلات ارزان قیمت و اصلاح سیاست‌های ارزی

و گسترش بازارهای سرمایه و جذب نقدینگی و تخصیص آن به فعالیت‌های تولیدی و صنعتی و ایجاد امکانات لازم برای مشارکت عمومی است، بنابراین نظام بانکی را می‌توان یکی از عوامل تعیین‌کننده رشد اقتصادی تلقی کرد.
■ **واگذاری اموال مازاد بانک‌ها**

یکی از معضلاتی که موجب کاهش توان بانک‌ها در اعطای تسهیلات شده و بخش مهمی از منابع آنها را به خود اختصاص داده است، در گیر بودن دارایی‌های بانک‌ها در بخش‌ها و بازارهای دیگر به غیر واسطه‌گری مالی است به گونه‌ای که طی سالیان گذشته بارها بحث کاهش اموال مازاد بانک‌ها از سوی سیاست‌گذاران نظام بانکی مطرح شده است. فروش اموال مازاد بانک‌ها از جمله اقدامات لازم برای اصلاح و چابک‌سازی رزانه بانک‌ها به‌شمار می‌آید و استفاده از راهکارهای مناسب بویژه با استفاده از ظرفیت بازار سرمایه می‌تواند علاوه بر عمل به تکالیف قانونی بانک‌ها، به افزایش قدرت سودآوری و ایفای نقش مؤثرتر به عنوان مهم‌ترین واسطه‌های مالی کشور کمک کند.

مسئله واگذاری اموال مازاد بانک‌ها از سال ۱۳۸۶ با تصویب آیین‌نامه نحوه واگذاری دارایی‌های غیرضرور بانک‌ها شروع شد و در سال ۱۳۸۷ با تاسیس شرکت فروش اموال مازاد بانک‌ها ادامه پیدا کرد. بیش از ۱۴ سال است که معضل واگذاری اموال مازاد بانک‌ها مطرح است و هنوز به سرانجام



قوانین و اسناد بالادستی، ارتقای شفافیت، مبارزه با فساد و حذف قوانین مزاحم خواهد بود.

در ادامه سعی خواهیم کرد برخی از موارد ذکر شده فوق را مختصراً تشریح کنیم.

■ **اثر تسهیلات بانکی بر رشد افزوده ساختمان و مسکن**

یکی از مواردی که در این نامه به آن اشاره شده ارائه تسهیلات ارزان قیمت بر زمین و مسکن است. در حقیقت نتایج اقتصادی نشان می‌دهد تسهیلات اعطایی تاثیر مثبت و معناداری بر ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی دارد. در این میان اولویت‌بندی در اعطای تسهیلات بانکی یکی از ضرورت‌هایی است که باید در دوره جدید بانک مرکزی در دستور کار قرار بگیرد. در حقیقت اولویت‌بندی بخش‌های مختلف اقتصادی بر اساس بازدهی اقتصادی نسبت به مقیاس و تخصیص بهینه اعتبارات بانکی می‌تواند اثرات قابل توجهی بر آن بخش بگذارد. با توجه به اینکه یکی از مسائلی که کشور با آن روبرو است در حوزه مسکن است، به منظور جبران عقب‌ماندگی موجود در این حوزه، هدایت اعتبارات بانکی به سمت حوزه اقتصاد مسکن است.

نظام بانکی به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصاد در قالب بازارهای مالی نقش برجسته‌ای در فعالیت‌های اقتصادی ایفا می‌کند. یکی از عوامل مؤثر بر رشد و توسعه اقتصادی، «ساماندهی بازارهای مالی» جهت افزایش توان رقابتی بانک‌ها

دوشنبه ۳ آبان ۱۴۰۰  
 وطن‌امروز | شماره ۳۳۲۲

## اقتصادی

### اخبار

دبیر انجمن صنفی تولیدکنندگان جوجه یک‌روژه:

**فراوانی مرغ در راه است**

دبیر انجمن صنفی تولیدکنندگان جوجه یک‌روژه ضمن تمجید از سامانه بازارگاه برای تامین نهاده‌های دامی اعلام کرد: از آبان‌ماه به بعد تولید جوجه یک‌روژه به اندازه کافی خواهد بود. محمدرضا صدیق‌پور درباره دلیل گران بودن این نوع جوجه گفت: در زمان اصلاح قیمت مرغ در فروردین‌ماه به قیمت جوجه یک‌روژه بی‌توجهی شد و قیمت آن اصلاح نشد، در نتیجه واحدهای تولید این نوع جوجه ضرر دیدند و از فرآیند تولید خارج شدند. در ادامه وی افزود: اما اکنون با افزایش تقاضا، قیمت جوجه یک‌روژه هم افزایش یافته است، البته صحبت‌های غیررسمی‌ای هم در حوزه مرغ گوشتی و هم در حوزه جوجه یک‌روژه برای اصلاح قیمت شده ولی هنوز رسماً اتفاقی نیفتاده است، در حالی که نیاز است در اسرع وقت تکلیف تولیدکننده برای برنامه‌ریزی درست مشخص شود. با این وجود، تولیدکنندگان تاکنون بیش از ۸۲۵ میلیون جوجه یک‌روژه تولید کرده‌اند.

محمدعلی کمالی‌سروستانی، مشاور اتحادیه مرغداران گوشتی هم درباره وضعیت تامین نهاده‌های دامی برای مرغداران گوشتی گفت: در مرحله تایید حواله نهاده‌های دامی در سامانه مشکلی وجود ندارد اما مشکل تأخیر در حمل از انبارها و گمرک و همچنین مشکل کیفیت پایین نهاده وجود دارد. وی درباره مشکلات مرغداران در تامین جوجه یک‌روژه نیز گفت: تفاوت میزان تقاضا نسبت به تامین جوجه یک‌روژه در بازار زیاد است اما برنامه‌ریزی‌هایی در مدیریت تقاضا انجام شده است که امیدواریم تناسبی در این بازار ایجاد شود، در نتیجه امیدواریم در آبان‌ماه کمبود تولید مرغ نیز جبران شود. کمالی تأکید کرد: به دلیل افزایش قیمت ماهی و گوشت قرمز، تمایل به مصرف مرغ بالا رفته است و این نیز دلیل دیگری بر تمایل مرغداران بر جوجه‌ریزی بیشتر است.

■ ■ ■

**انتصاب رؤسای بانک‌های سپه و ملی**

وزیر امور اقتصادی و دارایی «شفافیت، نظارت، تحرک ارزی، هدایت نقدینگی به سمت تولید، عدالت منطقه‌ای و خروج از بنگاهداری غیرضرور» را معیارهای ارزیابی مدیران عامل جدید بانک‌های ملی و سپه برشمرد. سیداحسان خاندوزی در احکامی جداگانه «محمدرضا فرزین» و «آیت‌الله ابراهیمی» را به مدت ۲ سال به ترتیب به عنوان مدیران عامل بانک‌های ملی ایران و سپه منصوب کرد.

این حکم به استناد ماده ۲۵ دستورالعمل الزامات حاکمیت شرکتی در بانک‌های دولتی مصوب مجمع عمومی بانک‌ها و مصوبه اول آبان‌ماه ۱۴۴۰ هیات‌مدیره ۲ بانک مذکور صادر شده است. وی در این احکام تحقق اهدافی همچون سودآور ساختن عملیات بانک و پیگیری برای افزایش نسبت کفایت سرمایه به سطح استانداردهای مطلوب نظارتی جداگش تا پایان سال ۱۴۰۱، افزایش سریع حجم عملیات ارزی بانک حداقل به میزان صد درصد نسبت به سال قبل، خروج از بنگاهداری غیرضرور و واگذاری حداقل ۵۰ درصد از ارزش سرمایه‌گذاری‌های بانک در شرکت‌های فرعی تا پایان سال ۱۴۰۱ و فروش اموال مازاد بانک، هدایت اعتبارات به سمت بخش‌های مولد اقتصاد متناسب با اولویت‌های توسعه‌ای کشور و ممنوعیت‌های اعتباردهی به فعالیت‌های سوداگری و استقرار حاکمیت شرکتی و رعایت استانداردهای نظارتی و کنترل ریسک برای افزایش استحکام مالی بانک را از مدیران عامل جدید این ۲ بانک خواستار شده است.

■ ■ ■

**ثبت‌نام ۳۰۰ هزار متقاضی مسکن در نهضت ملی مسکن تاکنون**

معاون وزیر راه‌وشهرسازی از ثبت‌نام حدود ۳۰۰ هزار نفر از متقاضیان در طرح جهش تولید مسکن تاکنون خبر داد. محمود محمودزاده اظهار کرد متقاضیان می‌توانند شش‌هزارو به مدت یک ماه (تا ۲۸ آبان‌ماه) در سامانه saman.mrud.ir ثبت‌نام کنند. وی تصریح کرد: شرط ثبت‌نام در طرح نهضت ملی مسکن، داشتن فرج «ب» سبز (ستفاده نکردن از اسکنان دولتی و پارانه‌های زمین، مسکن و تسهیلات)، نداشتن ملک خصوصی، متاهل یا سرپرست خانوار بودن و داشتن حداقل ۵ سال سکونت در شهر مورد تقاضای مسکن است.

■ ■ ■

**برخی اعداد و ارقام لوایح بودجه سال‌های گذشته صوری و ساختگی بود**

معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: آنچه امروز در بازار بیشتر کالاها شاهد هستیم، نتیجه ناپسامانی وی بی‌انضباطی بودجه‌های سال‌های گذشته است. سیدمحمدمحمد‌های سبحانین یکم آبان در برنامه تیتز امشب شبکه خبر اظهار داشت: اساساً در هیچ سالی بر اساس آنچه لایحه در دولت تدوین و به مجلس ارائه می‌شود، بودجه روی کاغذ کسری ندارد. وی افزود: متأسفانه طی سال‌های گذشته منابع و مصارف بودجه به صورت صوری، تراز قرار می‌گرفت. به عبارت دیگر طی سال‌های گذشته بخش قابل توجهی از مخارج بسیار زیاد دولت که باید محقق شود، در لوایح بودجه درج می‌شد و از طرف دیگر با یکسری اعداد و ارقام صوری و بعضاً عددسازی تلاش می‌شد این منابع معادل مصارف در نظر گرفته شود و عملاً کسری بودجه صفر می‌شد. سبحانین با اشاره به مزیت‌های واقعی شدن بودجه گفت: باید تصویری روشن و شفاف از میزان کسری بودجه در اختیار تصمیم‌گیران قرار دهیم. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی بیان کرد: نظام مالیاتی ما به جهت وابستگی اقتصاد کشور به درآمدهای نفتی، نتوانسته عملکرد خوبی داشته باشد. سبحانین اظهار کرد: فرارهای مالیاتی و معافیت‌های بسیار زیادی در حوزه‌های کوناگون داریم، وی تأکید کرد: نقطه هدف ما استقرار مالیات بر مجموع درآمد است و در صورت محقق شدن این موضوع، عدالت به نظام مالیاتی برمی‌گردد. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: برای محقق شدن بودجه بدون کسری باید تمام هدف‌مان این باشد که دولت به منابع بانک مرکزی یا صندوق توسعه ملی دست‌اندازی نکند.